IBM Personal System/2
ไมโครคอมพิวเตอร์ที่อาจเปลี่ยนโฉมหน้าตลาด

«ไอบีเอ็มสนใจรายได้และกำไรมากกว่าส่วนแบ่งตลาด อีกไม่นานหรอก ไอบีเอ็มจะสูญเสียตลาดส่วนล่างไปหมด»

ดร.ก้องเกียรติ โอภาสวงการ*

เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2530 บริษัทไอบีเอ็ม จำกัด ยักษ์ใหญ่หมายเลขหนึ่งของวงการคอมพิวเตอร์ในโลกได้ประกาศคอมพิวเตอร์ตระกูลใหม่ที่เขย่าตลาดทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดของเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่เลียนแบบคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลของไอบีเอ็มหรือที่เราเรียกกันว่า ไอบีเอ็มคอมแพทติเบิ้ล (IBM Compatible) การประกาศตัวครั้งนี้ของไอบีเอ็มแตกต่างจากที่ผ่าน ๆ มา เพราะเป็นการประกาศคอมพิวเตอร์พร้อมกันถึง 4 รุ่น ของตระกูล Personal System /2 นี้ คือรุ่น 30, 50, 60, และ 80 นอกจากนี้ บริษัทไอบีเอ็มต่าง ๆ ทั่วโลกได้ทำการเปิดตัวคอมพิวเตอร์ในตระกูลนี้ พร้อมกับอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในวันรุ่งขึ้นด้วย

เครื่องรุ่นใหม่ มีอะไรดี?

ทุกครั้งที่มีการประกาศเครื่องรุ่นใหม่ บรรดาเซียนคอมพิวเตอร์ นักวิเคราะห์หุ้น และนักการตลาดทั้งหลายต่างพุ่งความสนใจไปจุดที่ว่าเครื่องรุ่นใหม่มีอะไรดีและแตกต่างไปจากเครื่องรุ่นเดิมของไอบีเอ็มบ้าง? เครื่องรุ่นใหม่นี้ จะว่าไปแล้วมีจุดเด่นที่พอจะยกให้ฟังได้ดังนี้

- ใช้แผ่นดิสเกตต์ขนาด $3\frac{1}{2}$ นิ้ว ที่มีความจุแผ่นละ 720 กิโลไบต์
- มีระบบกราฟิกที่สวยงามและละเอียดมากขึ้นกว่าเดิม ว่าไปแล้วถ้าท่านได้ทดลองดู จะพบว่าภาพสวยกว่าภาพจอทีวีสีหลาย ๆ ยี่ห้อเสียอีก
- มีหน่วยความจำภายในอย่างต่ำ 640 กิโลไบต์ สำหรับรุ่นเล็กที่สุดคือ 30 และสูงถึง 1 เมกะไบต์สำหรับรุ่น 60 และ 80 และเป็นครั้งแรกที่ไอบีเอ็มนำชิพที่มีความจุขนาด 1 เมกะไบต์มาใช้เป็นหน่วยความจำในระบบคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล
- มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง (accessories) ที่ใหม่ ๆ และน่าสนใจหลายอย่างที่ออกมาพร้อมกัน เช่น เครื่องพิมพ์ที่แทบจะไม่มีเสียงเวลาพิมพ์ ออปติคัลดิสก์ (optical disk) ที่มีความจุถึง 220 เมกะ-

* ฝ่ายพัฒนาธุรกิจ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด

ไบต์ ทั้ง ๆ ที่มีขนาดเท่าฝ่ามือ (บรรดาเซียนคอมพิวเตอร์หลายท่านที่เคยใช้คอมพิวเตอร์มาก่อนคงจะแปลกใจถึงความสามารถในการจุของออปติคัลดิสค์นี้จริงๆ)

● สำหรับรุ่นที่จำหน่ายในประเทศไทย มีภาษาไทยตามมาตรฐาน ส.ม.อ. แถมมาเรียบร้อยด้วย และภาษาไทยที่ปรากฏบนจอภาพก็สวยงามดี วงจรที่ใช้สร้างภาษาไทยก็เป็นชิพที่สร้างจากโรงงานไอบีเอ็มต่างประเทศ ไม่ใช่ใช้การ์ดภาษาไทยมาเสียบแบบเครื่องรุ่นเก่าหรือเครื่องเลียนแบบทั้งหลาย

● เน้นแนวคิดของโมดูลาริตี้ (Modularity) และการขจัดสายไฟออกจากวงจรภายในให้หมด ถ้าหากท่านเปิดเครื่องดูจะพบว่าวงจรภายในสามารถถอดเป็นส่วนใหญ่ ๆ ได้ 5- 6 ชิ้นเท่านั้นเอง และการถอดประกอบก็ทำได้ง่ายมาก นอกจากนี้ จะสังเกตได้ด้วยว่าไม่มีสายไฟโยงระเกะระกะ

● มีฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่ช่วยทำให้เครื่องตระกูลนี้ติดต่อกับเครื่องรุ่นใหญ่ของไอบีเอ็มได้ อันเป็นการช่วยให้ผู้ใช้สามารถใช้ PS/2 ในการดึงข้อมูล รับข้อมูล และสื่อสารกับเครื่องใหญ่ได้ง่าย

● มีระบบที่เสริมขีดความสามารถของเครื่อง เช่น ระบบพูดเลียนแบบเสียงมนุษย์ ผู้ใช้เพียงแต่ป้อนคำพูดอะไรก็ได้โดยพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษตามเสียงที่ออกเครื่องจะพูดสิ่งที่พิมพ์เข้าไปได้ นอกจากนี้ยังอาจใช้เก็บบันทึกเสียงที่ผู้ใช้พูดใส่ไมโครโฟน และนำมาเล่นเพื่อฟังภายหลังได้ การมี "ของเล่น" เหล่านี้ย่อมช่วยให้ผู้ใช้เกิดความรู้สึกอยากจะใช้เครื่องเพราะรู้สึกว่ามันเป็นมิตรมากขึ้น เผลอ ๆ คุณอาจโปรแกรมให้มันถามไถ่ทุกข์สุขผู้ใช้ทุกคนที่มาเปิดเครื่องก็ได้

● มีชิพที่ผลิตจากโรงงานของไอบีเอ็มหลายตัว ซึ่งกลยุทธ์ครั้งนี้คงทำให้ผู้เลียนแบบทั้งหลายต้องเสียเวลาศึกษาอย่างน้อย 2 ปีกว่าจะตามทัน

> *« มีที่ไหน กว่าไอบีเอ็มจะเปิดโปรแกรมระบบปฏิบัติการก็เข้าไปปีหน้าแล้ว เข้าทำนองแพทย์ผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจคนไข้ โดยที่ยังไม่มีหัวใจสำรอง »*

ปฏิกิริยาของกลุ่มต่าง ๆ

การเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ของไอบีเอ็มเพื่อมาเสริมส่วนแบ่งตลาดคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลของตนนั้น ปรากฏว่า คู่แข่งรายใหญ่กลับไม่แสดงปฏิกิริยาที่หวั่นวิตกแต่ประการใด

นายจอห์น สกัลลี ประธานกรรมการของบริษัทแอปเปิ้ลคอมพิวเตอร์ได้เปิดเผยว่าการที่ไอบีเอ็มนำเสนอคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ที่มีแต่ฮาร์ดแวร์ แต่ขาดซอฟต์แวร์ที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโปรแกรมระบบปฏิบัติการ (OPERATING SYSTEM) นั้น ถือว่าเป็นเรื่องตลกที่สุด "มีที่ไหน กว่าจะเปิดโปรแกรมระบบปฏิบัติการก็เข้าไปปีหน้าแล้ว ผมคิดว่ามีแต่ไอบีเอ็มเท่านั้นที่ตัดสินใจเช่นนี้ ไอบีเอ็มกำลังทำในสิ่งที่เข้าทำนองแพทย์ผ่าตัดเปลี่ยนหัวใจคนไข้ โดยที่ยังไม่มีหัวใจสำรอง"

นายจอห์น โรช ประธานกรรมการของบริษัทแทนดี้ ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์ยี่ห้อเรดิโอแชค ได้ให้ความเห็นว่า "ไอบีเอ็มตระกูลนี้ไม่มีทางฆ่าตลาดคอมพิวเตอร์เลียนแบบได้อย่างเด็ดขาด" และเหตุผลของเขาก็คือว่า ระบบปฏิบัติการของไอบีเอ็ม PS/2 นี้ จะคลอดในต้นปีหน้า ความล่าช้าดังกล่าวย่อมเปิดโอกาสให้คู่แข่งมีเวลาปรับตัวและหาทางเลียนแบบคอมพิวเตอร์รุ่นนี้ได้

นายบิล แมทแลค กรรมการผู้จัดการบริษัท อินโฟคอร์ป จำกัด ซึ่งทำหน้าที่วิจัยตลาดได้ให้ข้อคิดเห็นว่า "คอมพิวเตอร์ตระกูลนี้ มุ่งที่จะสนองความต้องการของผู้ใช้ระดับใหญ่ เช่น บริษัทมากกว่าผู้ใช้ส่วนบุคคล ถ้ามองให้ลึก ๆ แล้ว จะเห็นว่าไอบีเอ็มมุ่งความสนใจไปยังรายได้และกำไรมากกว่าส่วนแบ่งตลาด อีกไม่นานหรอก ไอบีเอ็มจะสูญเสียตลาดส่วนล่างไปหมด"

นายคิมบอล บราวน์ แห่งเดต้าเควส ได้กล่าวว่า "โมเดล 30 ของตระกูลนี้ช่างตลกสิ้นดี" ไอบีเอ็มมุ่งที่จะใช้โมเดล 30 เป็นรุ่นที่ต่อสู้กับเครื่องเลียนแบบและกินตลาดระดับล่าง ดังนั้นไอบีเอ็มจึงติดตั้งระบบเสียงและเสนอโปรแกรมการศึกษาหลายชุด อย่างไรก็ดี ไอบีเอ็มได้ตั้งราคาโมเดล 30 ไว้ถึง 1,695 เหรียญ ซึ่งแพงกว่าเครื่องเลียนแบบถึงสองเท่า ส่วนรุ่นถัดไปคือ โมเดล 50 ตั้งราคาไว้ถึง 4,000 เหรียญ แพงกว่าที่คนทั่วไปจะซื้อไว้ใช้งานส่วนตัวได้ จึงไม่ได้เป็นคู่แข่งของเครื่องเลียนแบบแต่อย่างใด

นายโรเบิร์ต เจ. โครเวลล์ ดีลเลอร์รายใหญ่ผู้หนึ่งเปิดเผยว่า "ไอบีเอ็มตระกูลนี้จะทำให้แอปเปิ้ลบุกเข้าตลาดระดับบนได้ยากขึ้นมาก"

ปฏิกิริยาของตลาดหุ้นนิวยอร์ก

ทันทีที่ไอบีเอ็มประกาศตัวคอมพิวเตอร์ตระกูลใหม่นี้ ปรากฏว่าราคาหุ้นของไอบีเอ็มในตลาดหุ้นนิวยอร์กลดลงทันที 3.125 เหรียญ เหลือ 148 เหรียญ ในขณะที่หุ้นของคู่แข่งมีราคาเพิ่มขึ้นทุกตัว ไม่ว่าจะเป็นแอปเปิ้ล คอมแพค แทนดี้ หรือคอมมอดอร์

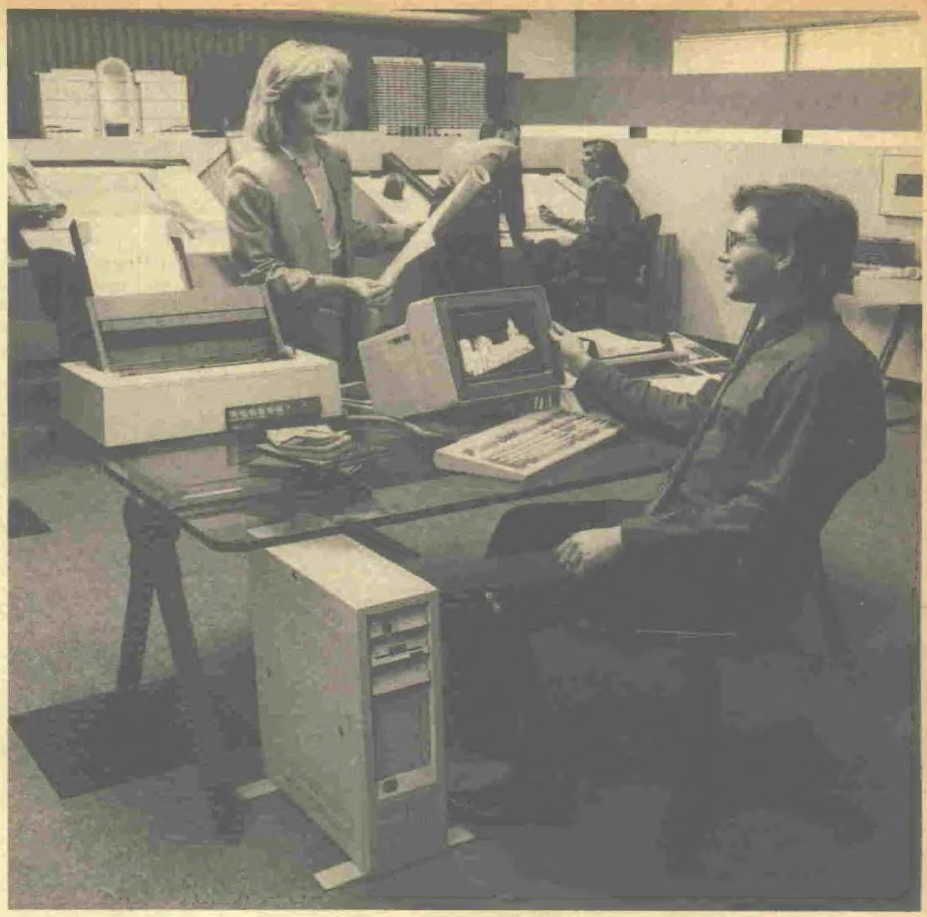

ถ้าหากเทียบกับเมื่อครั้งที่แอปเปิ้ลประกาศตัวคอมพิวเตอร์แมคอินทอช ทูชนิด 32 บิต เมื่อหลายสัปดาห์ก่อนหน้านั้น หุ้นของแอปเปิ้ลมีราคาเพิ่มสูงขึ้นถึง 1.50 เหรียญ แต่พอไอบีเอ็มประกาศคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ หุ้นแอปเปิ้ลกลับมีราคาสูงขึ้นอีก 5 เหรียญ

ปฏิกิริยาจากตลาดหุ้นนิวยอร์กนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ลงทุนทั่วไปคิดว่าผลิตภัณฑ์ใหม่ของไอบีเอ็มไม่มีอะไรแปลกใหม่เท่าใดนัก ซึ่งขัดกับหลักการตลาดที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ดี นักวิเคราะห์บางท่านก็ให้ความเห็นว่าการที่ราคาหุ้นตกเป็นเรื่องปกติเวลาบริษัทประกาศตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีหลายรุ่นออกมาพร้อมกัน เพราะมันหมายถึงความเสี่ยงทางการตลาด และการลงทุนใช้จ่ายเพิ่มเติมของบริษัทไอบีเอ็มจากที่เป็นอยู่

เบื้องหลังการนำเสนอคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลไอบีเอ็มตระกูล PS/2

ถ้าเราจะลองย้อนดูวิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลไอบีเอ็ม เราจะทราบว่าทำไมไอบีเอ็มจึงจำเป็นต้องหาทางออกโดยการออกคอมพิวเตอร์ตระกูลนี้ เหตุผลใหญ่คือ ส่วนแบ่งตลาดของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลไอบีเอ็มได้ลดลงอย่างมากในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา คือจากส่วนแบ่งกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ ในปี 1982 เหลือ 40 เปอร์เซ็นต์ในปี 1986 ส่วนที่หายไปปรากฏว่าถูกคอมพิวเตอร์ชนิดเลียนแบบแย่งไปหมด ถ้าจะมองกันในสายตาของนักการตลาดแล้ว ไอบีเอ็มจะต้องเยียวยารักษาส่วนแบ่งตลาดคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเอาไว้มิให้ตกต่ำลงมากกว่านี้

นอกจากนี้ นักวิเคราะห์ทางการเงินและการตลาดบางท่านเชื่อว่า รายได้ของไอบีเอ็มโดยรวมในไตรมาสแรกของปีนี้จะตกต่ำมากที่สุดในรอบเก้าปีที่ผ่านมา ถึงแม้ธุรกิจสายคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลของไอบีเอ็มจะมีมูลค่าเพียง 15 เปอร์เซ็นต์ของธุรกิจของไอบีเอ็มทั้งหมด แต่ก็ถือว่ามันมีส่วนทำให้กำไรของบริษัทโดยรวมหดหายไปมากในปีที่แล้ว อย่าลืมว่ามูลค่าทั้งหมดของตลาดคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลในปีที่แล้วคือ 17,700 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 460,000 ล้านบาท

อย่างไรก็ดี นักวิเคราะห์หลายท่านเชื่อว่า ถึงแม้ไอบีเอ็มจะออกคอมพิวเตอร์ตระกูลใหม่นี้ออกมา แต่มันก็คงไม่ได้ช่วยปกป้องตลาดส่วนล่าง คือตลาดของราคาเครื่องอยู่ในระดับประมาณ 1,000 เหรียญหรือ 26,000 บาท ทั้งนี้เพราะสิ่งที่ไอบีเอ็มมอบให้กับผู้ใช้ในรุ่นต่ำสุดคือรุ่น 30 ยังไม่น่าสนใจนัก เมื่อเทียบกับราคา นักวิเคราะห์ท่านหนึ่งกล่าวว่า "เป็นกลยุทธ์ที่บ้าบิ่นที่สุดของไอบีเอ็มทีเดียว เพราะเท่ากับเป็นการผูกธุรกิจติดไว้กับบริษัทยักษ์ใหญ่ระดับฟอร์จูน 500 แต่แยกตัวออกจากตลาดส่วนอื่นโดยสิ้นเชิง"

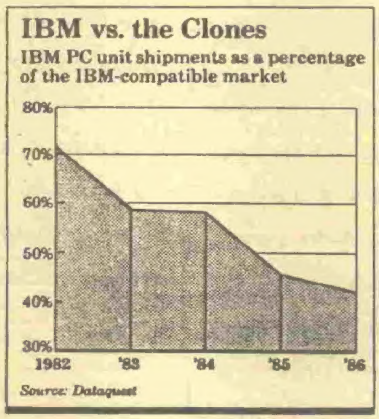

ส่วนแบ่งตลาดของไอบีเอ็มในตลาดคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

อย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ระดับสูงของไอบีเอ็มก็ออกมาแถลงการณ์ว่าความล่าช้าในการส่งซอฟต์แวร์ซึ่งไมโครซอฟต์กำลังเขียนอยู่นั้น คงจะไม่กระทบกระเทือนต่อยอดขายแต่ประการใด ทั้งนี้เพราะบริษัทขนาดใหญ่ต้องใช้เวลาวางแผนนานพอควรอยู่ดี และอีกประการหนึ่งเขาก็เชื่อว่าจุดเด่นต่าง ๆ ของเครื่องเหล่านี้ดีพอที่จะดึงดูดลูกค้าให้ตัดสินใจซื้อได้เป็นแน่

วิวัฒนาการของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลไอบีเอ็ม

สิงหาคม 1981

ไอบีเอ็มเปิดตัวคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล "ไอบีเอ็มพีซี (IBM PC)" เป็นครั้งแรก ปรากฏว่าตลาดให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นเกินคาด ไอบีเอ็มผลิตไม่ทันขาย บรรดาผู้เลียนแบบเริ่มลงมือผลิตเพื่อขอแบ่งตลาด

มีนาคม 1983

ไอบีเอ็มเปิดตัว "พีซี เอกซ์ที" (IBM PC XT) ซึ่งมีฮาร์ดดิสก์ ปรากฏว่าตลาดมีความต้องการสูงมาก ถึงขนาดที่ว่าลูกค้าต้องจองถึงหนึ่งปี บริษัทคอมแพคจึงได้เสนอเครื่องที่มีฮาร์ดดิสก์ชนิดพอร์ตเทเบิ้ล และแย่งตลาดไอบีเอ็มไปมาก

ตุลาคม 1983

ไอบีเอ็มเสนอ 3270 พีซี และพีซี- เอกซ์ที 370 โดยตั้งราคาสูงเพื่อขายให้กับบริษัทขนาดใหญ่ แต่ปรากฏว่ายอดขายน้อยมาก (คาดว่าไอบีเอ็มคงจะยกเลิกในไม่ช้า)

พฤศจิกายน 1983

ไอบีเอ็มพีซีจูเนียร์ (IBM PC jr) เริ่มเปิดตัวครั้งแรก หลังจากที่ทีมวิจัยใช้เวลาสร้างอยู่หนึ่งปี แต่กระนั้น การส่งของก็ล่าช้ามากจนเลยช่วงคริสต์มาสไป เพราะสืบนกล่องเกิดกระเทาะออกมาได้ คอมพิวเตอร์รุ่นนี้ถูกโจมตีมากว่ามีหน่วยความจำน้อยและจำกัด มีราคาแพงเกินไป และมีคีย์บอร์ดแบบเด็กๆ แต่ทุกอย่างก็สายเกินไป ไอบีเอ็มผลิตเครื่องจูเนียร์ล่วงหน้าไว้แล้วมากมายก่อนที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ ดังนั้นในวันที่ไอบีเอ็มประกาศยกเลิกจูเนียร์คือเดือนมีนาคม 1985 นั้น ปรากฏว่าไอบีเอ็มมีเครื่องดังกล่าวในสต๊อกถึงกว่า 200,000 เครื่อง

กุมภาพันธ์ 1984

ไอบีเอ็มรู้สึกว่าตนเองได้สูญเสียตลาดให้กับคอมแพคชนิดพอร์ตเทเบิ้ลไปมาก จึงได้เปิดตัวไอบีเอ็มพอร์ตเทเบิ้ลบ้าง แต่มีรูปร่างค่อนข้างอุ้ยอ้าย บรรดาเซียนคอมพิวเตอร์ต่างวิพากษ์วิจารณ์การตั้งราคาที่สูง และมีความสามารถจำกัดของเครื่องรุ่นนี้มาก และให้ฉายาไอบีเอ็มรุ่นนี้ว่า "คอมแพค คอมแพท-ติเบิ้ล" ยอดขายของคอมแพครุ่นนี้ สูงกว่าไอบีเอ็มคอมแพท-ติเบิ้ลถึง 7 เท่า ในเดือนเมษายน 1986 ไอบีเอ็มได้ตัดสินใจ "ฆ่า" คอมพิวเตอร์รุ่นนี้อย่างเงียบๆ โดยขายลดราคาให้กับลูกจ้างบริษัท

สิงหาคม 1984

ไอบีเอ็มได้เสนอซอฟต์แวร์ที่เรียกว่า "ท็อปวิว (Topview)" สำหรับพีซี- เอที (PC AT) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สามารถรับโปรแกรมอื่นวิ่งพร้อมกันได้บนเครื่อง อย่างไรก็ดี เอที ก็ประสบกับข้อบกพร่องในฮาร์ดดิสก์ ในตอนต้นไอบีเอ็มได้ปฏิเสธปัญหานี้ แต่ก็ได้แก้ไขในเวลาต่อมา อย่างไรก็ดี จากการที่เอทีผลิตไม่ทันความต้องการของตลาดในตอนต้น บรรดาเครื่องเลียนแบบจึงออกมาแย่งตลาดได้ถึงครึ่งหนึ่ง นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดกับรุ่นเอทีคือ หลังจากที่มีโปรแกรมท็อปวิวแล้ว ก็ไม่มีใครเขียนซอฟต์แวร์ดีๆ ให้อีก

มกราคม 1986

ไอบีเอ็มเสนอเครื่องรุ่นอาร์ที พีซี (RT PC) มุ่งขายให้กับกลุ่มวิศวกร และใช้เทคโนโลยีของไอบีเอ็มโดยเฉพาะ ปรากฏว่าตลาดไม่ได้ให้การต้อนรับแต่อย่างไร บรรดาบริษัทซอฟต์แวร์ก็แทบไม่ได้เขียนโปรแกรมให้ ต่อมาไอบีเอ็มได้ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องแต่ยอดขายก็ยังน้อยอยู่ดี

เมษายน 1986

ไอบีเอ็มได้เปิดตัว พีซี คอนเวิร์ตติเบิ้ล แบบตั้งโต๊ะ น้ำหนัก 12 ปอนด์ ตามความคาดหมายของตลาด อย่างไรก็ดี บรรดาเซียนคอมพิวเตอร์ต่างวิจารณ์ว่าภาพบนจอไม่ชัดอีกทั้งโมเด็มที่ติดในตัวเครื่องก็ยังไม่เรียบร้อย ทำให้ผู้ใช้ไม่อาจส่งหรือรับข้อมูลกับสำนักงานได้ ไอบีเอ็มใช้เวลาแก้ไขอยู่หลายเดือน ยอดขายไม่ค่อยประทับใจนัก

สิงหาคม 1986

ไอบีเอ็มเสนอเอกซ์ที 286 (XT 286) ซึ่งใช้ชิพของรุ่นเอทีกับเครื่องรุ่นเอกซ์ที บริษัทขนาดใหญ่หลายแห่งไม่สนใจเพราะเห็นว่ามันเป็นเพียงกลยุทธ์ของไอบีเอ็มที่จะปิดประตูพวกเลียนแบบเท่านั้น นอกจากนี้ ก็ยังมีเรื่องน่าขันเกี่ยวกับการออกแบบด้วยว่า การ์ดวงจรไฟฟ้าของเอทีมีความสูงเกินกว่าจะใส่กับเครื่องรุ่นเอกซ์ที 286 ได้ จะใส่ก็ใส่ได้เหมือนกัน ถ้าต้องการจะเปิดฝาครอบออกตลอดเวลา

นอกจากนี้ ไอบีเอ็มยังมีแผนการตั้งราคาที่จะทำให้คู่แข่งต้องเจ็บตัวไปตาม ๆ กันด้วย ยกตัวอย่างเช่น ไอบีเอ็มประกาศลดราคาโมเดล 30 ให้กับสถาบันการศึกษาซึ่งเป็นตลาดใหญ่ของแอปเปิ้ล นอกจากนี้ถ้าเทียบราคากับคอมแพคก็จะพบว่าไอบีเอ็มรุ่นเล็กมีหน่วยความจำเป็นสองเท่าของคอมแพค แต่มีราคาต่ำกว่าถึง 11 เปอร์เซ็นต์ ในอดีตที่ผ่านมาคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลไอบีเอ็มมักมีราคาสูงกว่าราคาของคู่แข่งรายใหญ่ราว 15 เปอร์เซ็นต์

แต่ถ้าดูราคาของคอมพิวเตอร์รุ่น 60 หรือ 80 ของไอบีเอ็มบ้าง ซึ่งเป็นรุ่นใหญ่ที่ใช้ไมโครโปรเซสเซอร์ อินเทล 80386 จะพบว่ามีราคาสูงกว่าคอมแพคระดับเดียวกันถึง 25 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอาจจะมีผลดีในการสร้างรายได้และกำไร ให้ไอบีเอ็ม เพราะตลาดระดับสูงมีกำลังซื้อและพอใจที่จะซื้อเครื่องรุ่นใหม่จากไอบีเอ็มแทนที่จะซื้อเครื่องรุ่นเก่าจากคอมแพคหรือใครก็ตาม

อย่างไรก็ดี ไอบีเอ็มยังมีโอกาสตัดราคาลงได้อีก ทั้งนี้เพราะไอบีเอ็มสามารถใช้ระบบอัตโนมัติลดต้นทุนการผลิตเมื่อเทียบกับพีซีเดิมได้ถึง 40 เปอร์เซ็นต์ โฆษกของไอบีเอ็มกล่าวว่า โรงงานผลิตสามารถประกอบเครื่องรุ่นใหม่นี้ได้ภายในเวลาไม่ถึงหนึ่งนาทีต่อเครื่อง ก็คงเพราะเหตุนี้กระมังที่บรรดาคู่แข่งต่างลดราคารอล่วงหน้า ยกตัวอย่างเช่น เอปสันได้ลดราคาลง 100-400 เหรียญ ไม่นานก่อนที่ไอบีเอ็มจะประกาศเครื่องตระกูลใหม่

สำหรับแผนการโฆษณาของไอบีเอ็มในครั้งนี้ก็ทุ่มเทอย่างเต็มที่เหมือนกัน ไอบีเอ็มวางแผนที่จะใช้จ่ายเงินถึง 30 ล้านเหรียญ หรือ 78 ล้านบาท กับการโฆษณาในช่วง 3 เดือนข้างหน้า โดยที่โฆษณาชุดใหม่จะไม่อาศัยชาลี แชปปลิน เป็นตัวแนะนำผลิตภัณฑ์อีกต่อไป หากแต่

ตารางราคาคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลรุ่นสำคัญ ๆ ของไอบีเอ็ม

1. ไอบีเอ็มพีซี (IBM PC)

วันเปิดตัว 12 สิงหาคม 1981
ราคา $ 2,235
ลักษณะที่สำคัญ ไมโครโปรเซสเซอร์ อินเทล 8088 หน่วยความจำ 48 กิโลไบต์ ฟลอปปี้ดิสค์ไดรฟ์ขนาด 160 กิโลไบต์

2. ไอบีเอ็ม พีซี เอกซ์ที (IBM PC XT)

วันเปิดตัว 8 มีนาคม 1983
ราคา $ 4,995
ลักษณะที่สำคัญ ไมโครโปรเซสเซอร์ อินเทล 8088 หน่วยความจำ 128 กิโลไบต์ ฟลอปปี้ดิสค์ไดรฟ์ขนาด 360 กิโลไบต์ และฮาร์ดดิสค์ขนาด 10 เมกะไบต์

3. ไอบีเอ็ม พีซี เอที (IBM PC AT)

วันเปิดตัว 14 สิงหาคม 1984
ราคา $ 5,795
ลักษณะที่สำคัญ ไมโครโปรเซสเซอร์ อินเทล 80286 หน่วยความจำ 512 กิโลไบต์ ฟลอปปี้ดิสค์ไดรฟ์ขนาด 1.2 เมกะไบต์ และฮาร์ดดิสค์ขนาด 20 เมกะไบต์

4. ไอบีเอ็ม พีเอส/2 รุ่น 30 (IBM PS/2 Model 30)

วันเปิดตัว 2 เมษายน 1987
ราคา $ 1,695
ลักษณะที่สำคัญ ไมโครโปรเซสเซอร์ อินเทล 8086 หน่วยความจำ 640 กิโลไบต์ ฟลอปปี้ดิสค์ไดรฟ์ขนาด 720 กิโลไบต์สองตัว

5. ไอบีเอ็ม พีเอส/2 รุ่น 50 (IBM PS/2 Model 50)

วันเปิดตัว 2 เมษายน 1987
ราคา $ 3,595
ลักษณะที่สำคัญ ไมโครโปรเซสเซอร์ อินเทล 80286 หน่วยความจำ 1 เมกะไบต์ ฟลอปปี้ดิสค์ไดรฟ์ขนาด 1.44 เมกะไบต์ และมีฮาร์ดดิสค์ขนาด 20 เมกะไบต์

6. ไอบีเอ็ม พีเอส/2 รุ่น 80 (IBM PS/2 Model 80)

วันเปิดตัว 2 เมษายน 1987
ราคา $ 6,995
ลักษณะที่สำคัญ ไมโครโปรเซสเซอร์ อินเทล 80386 หน่วยความจำ 1 เมกะไบต์ ฟลอปปี้ดิสค์ไดรฟ์ขนาด 1.44 เมกะไบต์ และฮาร์ดดิสค์ขนาด 44 เมกะไบต์

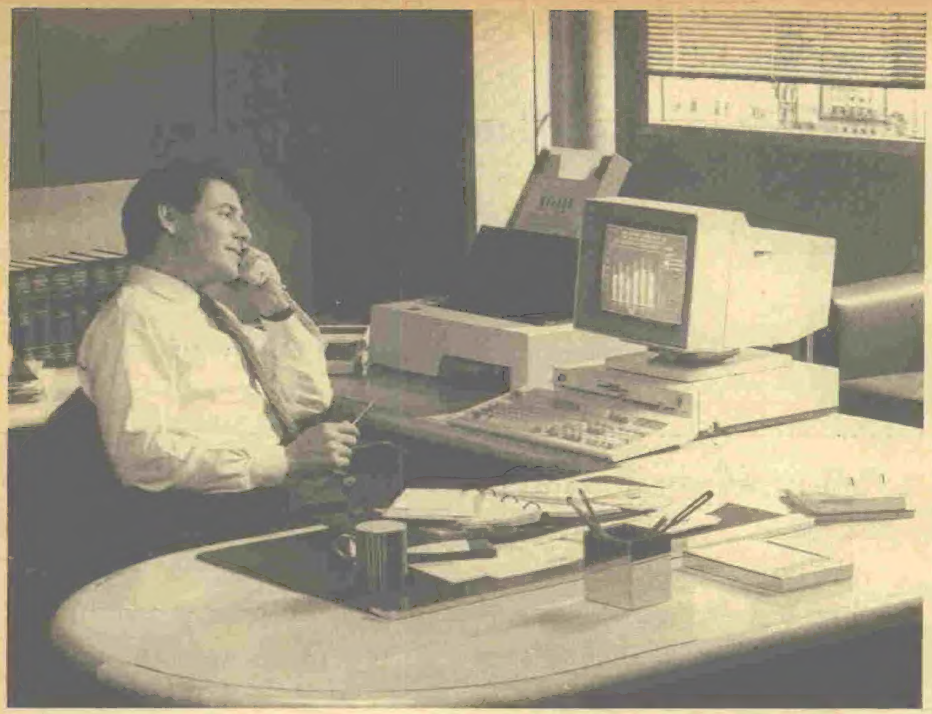

อาศัยคาราภาพยนตร์ที่แสดงในเรื่อง M*A*S*H แทน

ผลกระทบต่อตลาดเมืองไทย

ผลกระทบจากการประกาศตัวของตระกูล PS/2 มีแน่ ในวันที่ไอบีเอ็มเชิญลูกค้าและสื่อมวลชนเข้าชมการสาธิตของเครื่องทั้งหมดในวันที่ 8 เมษายน ที่โรงแรมแชงกรีล่านั้น ผู้เขียนได้มีโอกาสพูดคุยกับบรรดาเซียนคอมพิวเตอร์ทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้เลียนแบบ หรือผู้ใช้ ต่างยอมรับว่าตระกูล PS/2 มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ (ในกรณีที่เป็นผู้ใช้) และการตัดสินใจลงทุนหรือโปรโมทเครื่องเลียนแบบ (ในกรณีที่เป็นผู้จำหน่ายเครื่องเลียนแบบ) อย่างแน่นอน นอกจากนี้ ผู้ใช้รายใหญ่หลายรายก็ได้ตัดสินใจ "ฟรีซ" การสั่งซื้อไมโครคอมพิวเตอร์ไอบีเอ็ม พีซี เอกซ์ที เอที หรือรุ่นที่ลอกเลียนแบบทั้งหมดก่อน และค่อยมาดูรายละเอียดของรุ่น PS/2 ว่าเป็นอย่างไร สมควรจะสั่งซื้อหรือไม่ มีอยู่องค์การหนึ่งที่ผู้เขียนทราบมาว่าได้ตัดสินใจงดสั่งซื้อเครื่องเลียนแบบนับร้อยตัวทันทีที่เห็นตระกูล PS/2 ออกมา

อย่างไรก็ดี สำหรับตลาดเมืองไทยในความเห็นของผู้เขียนนั้น ยังไม่เห็นว่าบรรดาเครื่องเลียนแบบจะถูกบีบให้ตายไปเสียทีเดียว ทั้งนี้เพราะช่องว่างราคาระหว่าง PS/2 รุ่นต่ำสุดและเครื่องเลียนแบบยังสูงอยู่ PS/2 รุ่น 30 ราคาประมาณ 90,000 บาท ในขณะที่เครื่องเลียนแบบมีราคาเพียง 20,000-30,000 บาทเท่านั้น นอกจากนี้เครื่อง PS/2 รุ่น 30 ยังมีหน่วยความจำที่จำกัด ขยายอีกไม่ได้ แถมยังใช้ฟลอปปี้ดิสก์ขนาด $3\frac{1}{2}$ นิ้ว ซึ่งยังมีราคาแพงอยู่ ดังนั้นสำหรับผู้ใช้ส่วนตัว ผู้เขียนยังคิดว่า PS/2 ยังคงไม่อาจตีตลาดได้

แต่สำหรับผู้ใช้ขนาดใหญ่ ที่มีการตัดสินใจซื้อเครื่องทีละนับสิบนับร้อยเครื่อง PS/2 จะมีภาษีหน่อย อย่างน้อยผู้บริหารกิจการก็คงจะต้องมาดูกันจริง ๆ จัง ๆ และต้องวางแผนสำหรับวันข้างหน้าอย่างน้อย PS/2 ก็คือ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลสำหรับวันพรุ่งนี้ ที่ใช้เทคโนโลยีเหนือกว่าเดิม มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างจากรุ่นเดิม ดังนั้นการตัดสินใจซื้อเครื่องทีละมาก ๆ ก็คงจะต้องเผื่อเอาไว้ เพื่องานในวันข้างหน้า

และในช่วงที่อยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ องค์การขนาดใหญ่ที่มีอุปกรณ์ทั้งสองระบบก็คงจะอึดอัดบ้างในหลาย ๆ ครั้ง อย่างน้อย ฟลอปปี้ดิสก์ขนาด $5\frac{1}{4}$ นิ้ว แบบเดิมก็ไม่อาจใช้กับ PS/2 ใช้ดิสก์ขนาด $3\frac{1}{2}$ นิ้วได้ จำเป็นต้องมีเครื่องแปลงข้อมูล ซึ่งก็เสียเวลามาก นับเป็นชั่วโมงในการแปลงข้อมูลที่จุเต็มดิสก์ในแต่ละครั้ง นอกจากนั้น ในระยะนี้ผู้ใช้ PS/2 ก็ยังไม่อาจนำจุดเด่นของเครื่องมาศึกษาได้อย่างเต็มที่ เพราะขาดระบบปฏิบัติการรุ่นใหม่

คิดว่า PS/2 รุ่นเล็กสุดน่าจะมีราคาต่ำกว่านี้ และมีอุปกรณ์ที่ยืดหยุ่นกว่านี้ เช่น สามารถขยายหน่วยความจำได้ จึงจะทำให้ไอบีเอ็มมีโอกาสปราบตลาดเครื่องเลียนแบบได้อย่างรวดเร็ว แต่อย่างว่า ไอบีเอ็มยังคงอาจต้องการเลี้ยงตลาดเครื่องเลียนแบบเอาไว้บางส่วนก็ได้ เพื่อเป็นการขยายตลาดโดยรวมและมีบริษัทซอฟต์แวร์เขียนโปรแกรมให้ และเผื่อว่าวันหน้าวันหลังพวกนี้อาจจะเปลี่ยนใจมาใช้ PS/2 แทนระบบเดิมที่มีอยู่

สำหรับ PS/2 รุ่นใหญ่ที่มีราคาแพงกว่านั้น ก็คงจะได้รับการต้อนรับอย่างดีจากบริษัทขนาดใหญ่ โดยเฉพาะบริษัทที่เคยเป็นลูกค้าไอบีเอ็มหรือกำลังจะเป็น ยกตัวอย่างเช่น ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งในบ้านเราซึ่งใช้ไอบีเอ็มรุ่น 4700 ทำหน้าที่เทลเลอร์ที่สาขา จะว่าไปแล้วเครื่องรุ่นนี้ก็กึ่ง ๆ ดัมบ์เทอร์มินัล (dumb terminal) คือนอกจากใช้ทำงานเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากหรือโพสเช็คแล้วก็คงไม่ได้ใช้งานอื่นแต่ถ้าหากเปลี่ยนเป็น PS/2 รุ่นใหญ่แทนในวันข้างหน้า สาขาธนาคารย่อมมีโอกาสใช้โปรแกรมอื่น ๆ ได้ นอกจากใช้ทำงานบัญชีเงินฝากอย่างที่เป็นอยู่นั้นย่อมหมายถึงศักราชใหม่ของระบบอิเล็กทรอนิกส์เมล์ระหว่างสาขา ระบบออฟฟิศ ออโตเมชั่น หรืออะไรทำนองนั้นได้

คอยดูกันต่อไปว่า PS/2 จะเปลี่ยนโฉมหน้าตลาดคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลได้ขนาดไหน?